

Dayanıklılık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dayanıklılık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19498>

Özet

Dayanıklılık Ölçeği, Argon ve Kaya (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan, bireylerin uzun vadeli hedeflere ulaşma yolundaki azim ve tutarlılığını ölçmeyi amaçlayan 8 maddelik, 5'li Likert tipi bir ölçektir. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin iki faktörlü yapısını (İlginin Sürekliliği ve Çabada Azim) destekleyen güçlü psikometrik kanıtlar sunmaktadır. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri, ölçeğin Türkçe kültüründe kullanıma uygun olduğunu göstermiştir. Ölçek, özellikle eğitim ve iş yaşamında başarıyı öngörmede önemli bir kişilik özelliği olan **azim** yapısını değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Dayanıklılık, Azim, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Çabada Azim, İlginin Sürekliliği.

Yazarlar

Turgut Argon, Ayça Kaya

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin uzun süreli hedeflere yönelik gösterdikleri tutarlılık ve zorluklar karşısında sergiledikleri yılmazlık ve azmi ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu çalışmada özelinde ise, orijinal ölçeğin Türkçe diline uyarlanması ve Türk kültürüne uygun psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenilirlik) belirlenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin eğitim bilimleri alanında ve diğer ilgili disiplinlerde kullanıma olanak sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojide genellikle **azim** (grit) veya **dayanıklılık** (resilience) olarak adlandırılan yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iki temel alt boyutta incelenir: **İlginin Sürekliliği** (Consistency of Interest) ve **Çabada Azim** (Perseverance of Effort). İlginin Sürekliliği, bireyin uzun vadeli hedeflere bağlılığını ve dikkatini dağıtacak yeni fikirlere karşı direncini ifade ederken; Çabada Azim, zorluklar ve engeller karşısında gösterilen çalışma isteğini, kararlılığı ve yılmazlığı temsil eder.

Uyarlama çalışmasında elde edilen faktör yapısı, orijinal ölçeğin iki temel bileşeninin Türkçe versiyonda da korunduğunu ve ölçeğin bu çok boyutlu yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları kapsamlı bir şekilde yürütülmüştür. İlk olarak **kapsam geçerliliği** incelenmiştir; **KMO deeri** ve Bartlett katsayılarının kabul edilebilir düzeylerin üzerinde olması, ölçeğin kapsam geçerliliğini sağladığını göstermiştir. Bu bulgular, verinin faktör analizi için uygun olduğunu işaret etmektedir.

Yapı geçerliliğini test etmek amacıyla iki ayrı çalma grubu kullanılmıştır. Birinci çalma grubu üzerinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmış, ikinci çalma grubu üzerinde ise modelin doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, AFA ile ortaya konan iki faktörlü modelin uyum değerlerinin istatistiksel olarak istenen seviyede olduğunu teyit ederek, ölçeğin yapı geçerliliğini desteklemiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği çeşitli istatistiksel yöntemlerle belirlenmiştir. Başvurulan yöntemler arasında **Cronbach Alpha katsayısı** hesaplanması, madde toplam korelasyonlarının incelenmesi ve Alt-Üst %27'lik gruplar arasındaki farkın hesaplanması bulunmaktadır. Cronbach Alpha katsayısı, ölçeğin iç tutarlılığını yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir.

Madde toplam korelasyonlarının da kabul edilebilir seviyede olduğunu görülmüştür. Ayrıca, ölçeğin ayırt ediciliğini gösteren Alt-Üst %27'lik gruplar arasındaki farkın anlamlı çıkması, ölçeğin güvenilirliğine dair ek kanıt sunmaktadır. Ölçeğin geneli ile alt boyutlar arasında da beklenen düzeyde pozitif ilişki olduğunu belirlenmiştir.

Faktör Analizi

Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda, orijinal ölçek yapısına uygun olarak iki faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Bu faktörler, ölçeğin temel bileşenlerini temsil etmek üzere "**İğnin Sürekliliği**" ve "**Çabada Azim**" olarak isimlendirilmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), bu iki faktörlü modelin yapısal uyumunu ikinci bir örneklem üzerinde test etmiştir. DFA bulguları, modelin veri ile uyumunun (fit indices) istenen istatistiksel kriterleri karşıladığını ve dolayısıyla ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklediğini göstermiştir. Bu sonuçlar, uyarılma çalmalarının başarılı olduğunu ve iki boyutlu yapının Türkçe versiyonda korunduğunu teyit etmektedir.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarılma Ölçeği

Format: "Dayanıklılık Ölçeği" 8 maddeden oluşun, 5'li Likert tipi bir araçtır. Derecelendirme formatı: 1 (Hiç bana göre değil) ile 5 (Tam bana göre) arasında değişmektedir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler ve/veya öğrenci grupları.

Age Group: Belirtilmemiştir.

Population Details: Geçerlik çalışmaları için iki farklı çalışma grubu kullanılmı olup, detaylı demografik bilgiler kaynak referansta yer almaktadır.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Eğitim Bilimleri, Kişilik Özellikleri, Faktör Analizi, Psikometri, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: Ayça Kaya (ayca.bagmen@hotmail.com)

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin uyarlama çalışması 2017 yılında tamamlanmıştır. Çalışma, 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi'nde bildiri sunumu olarak yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazar izni gereklidir. İzin ve kullanım koşulları hakkında detaylı bilgi için sorumlu yazar Ayça Kaya ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Uyarlama çalışmasının sunulduğu kongrenin bağlantısı: 2017.ices-uebk.org

Kaynaklar

Argon, T. & Kaya, A. (2017, 20-21-22-23 Nisan). *Dayanıklılık Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması* (Bildiri Sunumu). 26. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi, Side-Antalya, Türkiye.

Dayanıklılık Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Yeni fikirler ve projeler bazen beni önceki fikirlerden uzaklaştırır. (İlginin Sürekliliği)

Engeller beni yıldırmaz. (Çabada Azim)

Belli bir fikre ya da projeye kısa bir süreliğine odaklanabilirim; ancak daha sonra ilgimi kaybederim. (İlginin Sürekliliği)

Çok çalışkan biriyim. (Çabada Azim)

Sık sık bir hedef belirlerim; fakat daha sonra farklı bir hedef peşinden gitmeyi tercih ederim. (İlginin Sürekliliği)

Tamamlanması birkaç aydan fazla süren projelere odaklanmakta zorluk çekerim. (İlginin Sürekliliği)

Başladığım işi bitiririm. (Çabada Azim)

Gayretli biriyim. (Çabada Azim)